

Συνέντευξη του Προέδρου & Διευθύνοντος Συμβούλου της VPRC,

Γιάννη Μαυρή στον Μπάμπη Παπαδημητρίου

(Παρουσίαση του Βαρομέτρου

στο Ραδιοφωνικό Σταθμό ΣΚΑΪ, Πέμπτη 09/06/2005)

ΔΗΜ.: Χθες πάντως ήταν η χαρά των δημοσιογράφων στην Βουλή. Ναι, δεν παύαμε να το λέμε και θα αναρωτιέται πολύς κόσμος γιατί επιμένουμε σε αυτή την έκφραση αλλά η αλήθεια είναι ότι θέλουμε τους πολιτικούς μας να δημιουργούνε γεγονότα, να έχουνε μεταξύ τους συγκρούσεις, αρκεί οι συγκρούσεις αυτές να έχουνε και αποτέλεσμα και βεβαίως πιστεύω ότι αυτή τη στιγμή θα έχουμε κάποιο αποτέλεσμα διότι υπάρχουνε θέματα στο τραπέζι. Αυτό δείχνουν οι απαντήσεις που δώσατε στην έρευνα της VPRC. Οι απαντήσεις δηλαδή που έχει η κοινή γνώμη απέναντι σε μεγάλα ζητήματα όπως είναι τι πρέπει να γίνει με την μονιμότητα των δημοσίων υπαλλήλων, πως πρέπει να είναι το εργασιακό καθεστώς στις δημόσιες επιχειρήσεις να ομοιάζει προς εκείνο του ιδιωτικού τομέα ή όχι; Ποιος απαντά θετικά ή αρνητικά και για ποιο λόγο. Τι ψηφίζει ο καθένας από αυτούς που απαντούνε έτσι ή αλλιώς. Τι πιστεύουμε για το συνταξιοδοτικό πρόβλημα, είναι ένα εξαιρετικά ενδιαφέρον ερώτημα σε δύο σκέλη που έχουμε να δούμε τώρα ... Από που ξεκινάμε;

MAYP.: Το πρώτο θέμα που πρέπει να περιγράψουμε αφορά το θέμα της μονιμότητας των δημοσίων υπαλλήλων

ΔΗΜ.: Άλλωστε είναι και το ζήτημα που προκαλεί τους μεγαλύτερους κραδασμούς και στο πολιτικό σκηνικό ...

MAYP.: Με διαφορά ένα εξάμηνο, στο πρώτο βαρόμετρο του 2005, είχαμε θέσει ερώτηση, σχετικά με την κατάργηση της μονιμότητας των δημοσίων υπαλλήλων; Αυτή τη μεταρρύθμιση που συζητιέται, δηλαδή «αν πρέπει να υπάρχει μονιμότητα ή δεν πρέπει».

Σήμερα, η απόλυτη πλειοψηφία του εκλογικού σώματος, το 55%, θεωρεί ότι δεν πρέπει να υπάρχει μονιμότητα. Ήταν 49% τον Ιανουάριο, άρα υπάρχει μια αυξητική τάση αυτής της θέσης στην κοινή γνώμη, έχει ενισχυθεί δηλαδή, αντιθέτως οι 4 στους 10 ερωτώμενους, το 37%, πιστεύει ότι πρέπει να διατηρηθεί η μονιμότητα. Το αντίστοιχο ποσοστό τον Ιανουάριο ήταν 42%. Βλέπουμε λοιπόν ότι υπάρχει μια διαφοροποίηση, με κυρίαρχη τάση πλέον την τοποθέτηση υπέρ της άρσης της μονιμότητας, στο δημόσιο τομέα. Με βάση τη θέση στην

απασχόληση, δηλαδή πως τοποθετούνται οι μεγάλες κοινωνικο-οικονομικές κατηγορίες του πληθυσμού ...

ΔΗΜ.: Με λίγα λόγια, τι δουλειά κάνει ο καθένας από αυτούς που απαντούν

ΜΑΥΡ.: ...βλέπουμε ότι η μόνη κοινωνική ομάδα που πιστεύει ότι πρέπει να διατηρηθεί η μονιμότητα είναι οι ίδιοι οι μισθωτοί του δημόσιου τομέα.

ΔΗΜ.: Αν και εκεί ακόμη είναι το 55%.

ΜΑΥΡ.: Το 55% τοποθετείται ευθέως υπέρ της διατήρησης της μονιμότητας, το 1/3 των σημερινών μισθωτών του δημόσιου τομέα, που σε γενικές γραμμές, αντιπροσωπεύουν το 8% με 9% του εκλογικού σώματος, είναι περίπου 700-750.000 άτομα αυτοί που συζητάμε, άρα ακόμα και μεταξύ των μισθωτών του δημόσιου τομέα, το 1/3 έχει ταχθεί υπέρ της άρσης της μονιμότητας.

ΔΗΜ.: Είναι μεγάλο το ποσοστό αυτό και δείχνει και την αλλαγή στην νοοτροπία της κοινωνίας

ΜΑΥΡ.: Σίγουρα είναι μεγάλο, κυρίως αυτό το συμπέρασμα προκύπτει από τους υπόλοιπους τομείς της κοινωνίας και δεν μιλάω μόνο για τους εργοδότες, ή τους αυτοαπασχολούμενους, τα μεσαία στρώματα που τα 2/3, το 60% σαφώς είναι κατά, βλέπει με αντιπάθεια αυτό το θέμα της μονιμότητας στο δημόσιο.

ΔΗΜ.: Εκεί είναι λογικό το ποσοστό που βρίσκεις ότι στο 60% δεν πρέπει να υπάρχει είναι ένα αναμενόμενο ποσοστό για τους αυτοαπασχολούμενους, τους ελεύθερους επαγγελματίες, για του μικρούς εργοδότες

ΜΑΥΡ.: Και εκεί που έχει ενδιαφέρον πολιτικό και κοινωνικό είναι η στάση των μισθωτών του ιδιωτικού τομέα, διότι βλέπουμε ότι οι 6 στους 10 μισθωτούς του ιδιωτικού τομέα, το 59% τοποθετείται υπέρ της άρσης της μονιμότητας. Άρα, έχουμε μια βαθιά διαχωριστική γραμμή, με κοινωνικά χαρακτηριστικά, ανάμεσα στους μισθωτούς του δημόσιου τομέα και του ιδιωτικού τομέα. Είναι σε αντιπαράθεση αυτοί οι δύο τομείς των εργαζομένων.

ΔΗΜ.: Οι φοιτητές τι λένε; Οι φοιτητές κατά 64% λένε να μην υπάρχει μονιμότητα. Έχουμε μια ιστορική στροφή, παρακολουθώ αυτά τα νούμερα και την στάση της κοινής γνώμης πάνω από είκοσι κάτι χρόνια στο πως νοιώθουν αυτό το θέμα και θυμάμαι και μετρήσεις που δεν είχαν ανακοινωθεί, μυστικές που είχαν γίνει στην δεκαετία του '80 όπου ποτέ η κοινή γνώμη δεν ήταν υπέρ του να αρθεί η μονιμότητα και για αυτό άλλωστε είχαμε μια εξέλιξη σταδιακά και του νομικού πλαισίου σε μια επέκταση της μονιμότητας διότι έτσι φτάσαμε να είναι όλοι οι υπάλληλοι, όλων των δημοσίων οργανισμών να θεωρούνται μόνιμοι ...

ΜΑΥΡ.: Πιστεύω ότι η μεταβολή αυτή στη στάση της κοινής γνώμης είναι προϊόν της τελευταίας δεκαετίας και θα το δείξουμε στην συνέχεια, χρησιμοποιώντας στοιχεία για τις ιδιωτικοποιήσεις γιατί τα ίδια πράγματα είχαν μετρηθεί και στο τέλος της δεκαετίας του 90. Νομίζω ότι τα τελευταία επτά με δέκα χρόνια έχει υπάρξει σοβαρή μεταβολή στην στάση της κοινής γνώμης απέναντι στον δημόσιο τομέα και θα έλεγα ότι αυτό οφείλεται στην σταδιακή απαξίωση του δημόσιου τομέα που παρατηρείται λόγω της δυσλειτουργίας του, η οποία έχει γίνει πια συνείδηση στην κοινή γνώμη.

ΔΗΜ.: Να το δούμε με κομματικά χαρακτηριστικά

ΜΑΥΡ.: Το σημαντικό εύρημα και το καινούργιο στοιχείο που προσδιορίζει και την συγκυρία που περνάμε είναι, ότι η πλειοψηφία των δύο μεγάλων κομμάτων, τόσο των ψηφοφόρων της ΝΔ- που ήταν αναμενόμενο - όσο όμως και του ΠΑΣΟΚ, 57%, οι 6 στους 10 ψηφοφόροι της ΝΔ και 55%, σχεδόν το ίδιο, οι 6 στους 10 ψηφοφόροι του ΠΑΣΟΚ, τάσσονται υπέρ της άρσης της μονιμότητας στο δημόσιο. Αυτό είναι πολύ σημαντικό κυρίως για το ΠΑΣΟΚ. Έχει όμως μια ιδιαίτερη σημασία για το ΠΑΣΟΚ αυτή η εξέλιξη, διότι το ΠΑΣΟΚ, ιστορικά, είναι το κόμμα το οποίο στηρίχθηκε, κατεχοχόν και στους μισθωτούς του δημοσίου τομέα, όπως και στους μισθωτούς του ιδιωτικού τομέα και τους αγρότες. Αυτές οι τρεις κατηγορίες είναι τα ιστορικά προπύργια του ΠΑΣΟΚ, τα οποία έχουν αποδυναμωθεί κοινωνικά με τις αλλαγές που έχουν γίνει στην ύπαιθρο και στην αγορά εργασίας. Τώρα, λοιπόν, στο τελευταίο προπύργιο, που είναι η δημόσια απασχόληση, βλέπουμε αυτή την τεράστια ανατροπή. Αυτό κατά την γνώμη μου, έχει μια στρατηγική σημασία για την κοινωνική βάση του ΠΑΣΟΚ. Όταν το ΠΑΣΟΚ διχάζεται στο κατεχοχόν προπύργιό του, που είναι οι μισθωτοί του δημοσίου τομέα, αυτό θέτει ένα πολύ σοβαρό θέμα για τις προοπτικές και την κοινωνική συνοχή του κόμματος.

ΔΗΜ.: Πλειοψηφία που λένε ότι πρέπει να μείνουν τα πράγματα ως έχουν, πρέπει να μείνει η μονιμότητα σε αυτή την έκταση που υπάρχει σήμερα υπάρχει στους ψηφοφόρους του ΚΚΕ

ΜΑΥΡ.: Ναι... είναι το μόνο κόμμα του οποίου οι ψηφοφόροι πλειοψηφικά τάσσονται υπέρ της διατήρησης της μονιμότητας. Στον ΣΥΝ είναι πιο ισορροπημένα τα πράγματα, 43% υπέρ 41% κατά.

ΔΗΜ.: Πάντως και εκεί είναι περισσότεροι αυτοί που πιστεύουνε στην μονιμότητα

ΔΗΜ.: Σε αντίθεση με το ΛΑΟΣ

ΜΑΥΡ.: Το ΛΑΟΣ, αν και η βάση του ΛΑΟΣ είναι πολύ μικρή, η στάση των ψηφοφόρων του είναι σαφώς κάθετη, είναι κατά της μονιμότητας το 75%, ακόμα και αν έχουμε μικρή βάση είναι πολύ καθαρή η τοποθέτηση αυτή.

ΔΗΜ.: Είμαστε στο ερώτημα για το εργασιακό καθεστώς των εργαζομένων στις ΔΕΚΟ. Να δούμε πως ετέθη το ερώτημα αυτό:

«Τις τελευταίες ημέρες γίνεται συζήτηση για το εργασιακό καθεστώς των εργαζόμενων στις επιχειρήσεις κοινής ωφελείας όπως είναι ο ΟΤΕ, η ΔΕΗ, η ΕΥΔΑΠ κ.λπ. Πιστεύετε ότι αυτοί οι εργαζόμενοι πρέπει να εργάζονται με το καθεστώς που ισχύει στο δημόσιο τομέα, ή με το καθεστώς που ισχύει στον ιδιωτικό τομέα;»

ΜΑΥΡ.: Οι απαντήσεις είναι πιο καθαρές από την προηγούμενη ερώτηση που αφορούσε γενικά την μονιμότητα: το 58%, δηλαδή οι 6 στους 10 ερωτώμενους, πιστεύουν ότι πρέπει να ισχύει το καθεστώς του ιδιωτικού τομέα και περίπου το 30% - 28% με το καθεστώς του δημόσιου τομέα. Ό,τι ισχύει για την μονιμότητα ισχύει καθαρότερα και για το εργασιακό καθεστώς των ΔΕΚΟ επομένως και εδώ βλέπουμε ότι με την εξαίρεση των μισθωτών του δημόσιου τομέα, που και οι ίδιοι διχάζονται, 51% θέλει να εξακολουθήσει να ισχύει το καθεστώς του δημόσιου τομέα, το 40% πιστεύει ότι πρέπει να ισχύσει το καθεστώς του ιδιωτικού τομέα, όλες οι άλλες επαγγελματικές κατηγορίες τάσσονται πλειοψηφικά, περίπου κατά τα 2/3 με την καθιέρωση καθεστώτος ιδιωτικού τομέα. Έχει περάσει στην κοινωνία αυτό το μήνυμα.

ΔΗΜ. : Με κομματικά κριτήρια πως απαντούν;

ΜΑΥΡ.: Με κομματικά κριτήρια, η κατανομή είναι αντίστοιχη με την τοποθέτηση για την μονιμότητα. Η πλειοψηφία των δύο μεγάλων κομμάτων, της ΝΔ 64% και του ΠΑΣΟΚ 52%, τάσσεται υπέρ του ιδιωτικού καθεστώτος στις ΔΕΚΟ. Η Αριστερά, οι ψηφοφόροι του ΚΚΕ και του ΣΥΝ διχάζονται. Η πλειοψηφία τους τάσσεται υπέρ της διατήρησης του καθεστώτος του δημόσιου τομέα. Οι ψηφοφόροι του ΛΑΟΣ είναι και σε αυτό το τμήμα αναφανδόν υπέρ του καθεστώτος του ιδιωτικού τομέα.

ΔΗΜ.: Άρα και στο ερώτημα αυτό έχουμε την ίδια απάντηση, οι ψηφοφόροι των μεγάλων κομμάτων έχουνε "στρίψει" πλέον και σου λένε "αυτό πρέπει να γίνει".

ΔΗΜ.: Για τις ιδιωτικοποιήσεις;

ΜΑΥΡ.: Το μείζον θέμα που υπάρχει είναι το θέμα των ιδιωτικοποιήσεων των επιχειρήσεων του δημόσιου τομέα. Χρησιμοποιούμε εδώ μια ερώτηση που έχουμε χρησιμοποιήσει και πριν από επτά χρόνια και νομίζω ότι η σύγκριση έχει ιδιαίτερο ενδιαφέρον. Θέτουμε τις οκτώ, ενδεικτικά, μεγαλύτερες επιχειρήσεις: Ολυμπιακή, ΟΤΕ, ΟΣΕ, ΔΕΗ, ΟΠΑΠ, ΕΛΤΑ, Εμπορική τράπεζα και Εθνική τράπεζα και ρωτάμε αν συμφωνείτε ή διαφωνείτε με την ιδιωτικοποίηση κάθε μιας από αυτές. Το αποτέλεσμα είναι αρκετά καθαρό, κατά την γνώμη μου, Το 63% συμφωνεί με την ιδιωτικοποίηση της Ολυμπιακής, είναι η μεγαλύτερη πλειοψηφία που εμφανίζεται, το 55% συμφωνεί με την ιδιωτικοποίηση του ΟΤΕ. Το 52% συμφωνεί..., η απόλυτη πλειοψηφία, με την ιδιωτικοποίηση της ΔΕΗ, του ΟΣΕ, της Εμπορικής τράπεζας και σε χαμηλότερο ποσοστό, 46% με την ιδιωτικοποίηση του ΟΠΑΠ, των ΕΛΤΑ και της Εθνικής τράπεζας.

ΔΗΜ.: Αυτό είναι που σας έλεγα ότι ενώ η Εθνική τράπεζα έχει το χαμηλότερο δείκτη συμφωνίας για την ιδιωτικοποίηση είναι πλήρως ιδιωτική.

ΜΑΥΡ.: Αυτή η ερώτηση, αυτή η μεθοδολογία είναι ενδεικτική για να αποτυπώσει το κλίμα που υπάρχει. Ενδεχομένως, η πληροφόρηση των πολιτών να μην είναι τόσο αναλυτική για το ποιο ακριβώς είναι το καθεστώς και πόσο ιδιωτικές, ή πόσο δημόσιες είναι οι επιχειρήσεις. Πάντως, ως γενικός δείκτης, πιστεύω ότι έχει μια σημασία. Αθροίζοντας αυτά τα ποσοστά μπορούμε να καταλήξουμε στο συμπέρασμα, ότι το 52% των ερωτηθέντων συνολικά, συμφωνεί με τις ιδιωτικοποιήσεις αυτών των επιχειρήσεων.

ΔΗΜ.: Είναι επομένως λογικό να λένε, το προηγούμενο εύρημα που έχουμε από το βαρόμετρο ότι συμφωνούνε το καθεστώς στο εργασιακό να είναι ίδιο. Αφού συμφωνούμε να ιδιωτικοποιηθούν, συμφωνούν και το καθεστώς να είναι ίδιο.

ΜΑΥΡ.: Είναι συμπληρωματικά και αλληλοεπικαλυπτόμενα τα ευρήματα, είναι συνεκτικά. Είναι μια στάση που τεκμηριώνεται ακριβώς και από την στάση απέναντι στις συγκεκριμένες επιχειρήσεις και από την στάση απέναντι στο γενικό ζήτημα, τη μονιμότητα, και από την στάση απέναντι ειδικά στο καθεστώς του δημόσιου τομέα. Αυτή είναι η αποτύπωση της κοινής γνώμης.

ΔΗΜ.: Βρήκες στα αρχεία σου την έρευνα το 1998, τι έχει γίνει από τότε και έως σήμερα;

ΜΑΥΡ.: Από τότε υπήρχε σαφέστατη πλειοψηφία της κοινής γνώμης που ήθελε, προέκρινε την ιδιωτικοποίηση. Για παράδειγμα στο θέμα της Ολυμπιακής το '98, το 57% συμφωνούσε με την ιδιωτικοποίηση. Τώρα το 57% έγινε 63%, Για μεταβολή επταετίας είναι βεβαίως σχετικά ενισχυμένη τάση, αλλά νομίζω ότι ήδη από τότε είχε υπάρξει παράσταση, ότι η Ολυμπιακή δεν μπορεί να συνεχίσει με το καθεστώς που είχε. Αντίστοιχα για τον ΟΤΕ, τότε, το '98, το 50% έλεγε να ιδιωτικοποιηθεί τώρα έγινε 55%, για τον ΟΣΕ είναι ακριβώς το ίδιο ποσοστό 52% το '98, 52% τώρα.

ΔΗΜ.: Αυτό με εκπλήσσει διότι ο ΟΣΕ ποτέ δεν συζητήθηκε και σοβαρά δεν μπορεί να συζητηθεί, ο ΟΣΕ είναι ένα μαγαζί με τρομακτικές ζημιές. Δεν τίθεται πρακτικώς θέμα ιδιωτικοποίησης, με εκπλήσσει πάντως ότι η κοινή γνώμη βλέπει έναν ιδιωτικό ΟΣΕ.

ΜΑΥΡ.: Νομίζω ότι σημαντικό ρόλο στην απαξίωση και την στάση της κοινής γνώμης έχει παίξει η χαμηλή ποιότητα των υπηρεσιών που παρέχουν οι επιχειρήσεις του Δημοσίου Τομέα και αυτό ακριβώς είναι που ενοχλεί τους πολίτες, ή που δεν αντέχουν πλέον. Αυτό το στοιχείο νομίζω ότι έχει επηρεάσει καθοριστικά την γνώμη της κοινωνίας και δεν αξιολογώ αυτήν τη στιγμή, απλώς διαπιστώνω ότι έχει επηρεάσει καθοριστικά την στάση τους απέναντι σε αυτές τις υπηρεσίες. Πιστεύουν ότι με ιδιωτική λειτουργία θα ήτανε καλύτερες οι υπηρεσίες που θα παρείχαν.

ΔΗΜ.: Αξίζει να σημειώσουμε πόσοι δεν πιστεύουν ότι πρέπει να γίνουν ιδιωτικοποιήσεις, διότι μην μείνουμε με την εντύπωση ότι δεν υπάρχουν και κάποιοι που δεν παίρνουν θέση.

ΜΑΥΡ.: Αθροιστικά, το 36% γενικά, διαφωνεί με τις ιδιωτικοποιήσεις. Είναι οι 4 στους 10 πολίτες και υπάρχουν βέβαια και κάποιοι που δεν έχουν γνώμη. Να πω, ότι κατά μέσο όρο, διότι έχουμε υπολογίσει και κάποιους τέτοιους δείκτες, οι πολίτες τάσσονται υπέρ της ιδιωτικοποίησης τεσσάρων από αυτές τις οκτώ, περίπου τις μισές. Υπάρχει ένα ποσοστό περίπου 25% του εκλογικού σώματος που δεν θέλει καμία ιδιωτικοποίηση, όπως αντίστοιχα υπάρχει και ένα 27% που θέλει και τις οκτώ, αυτά είναι τα δυο άκρα.

ΔΗΜ.: Υπάρχει και μια διαφορά αρκετά σημαντική στην στάση των δύο μεγάλων κομμάτων, των ψηφοφόρων των δύο μεγάλων κομμάτων και νομίζω ότι αυτό έχει την αξία του και εξηγεί με άλλον τρόπο τα προβλήματα του Παπανδρέου διότι ο κ. Καραμανλής από ότι βλέπω εδώ δεν φαίνεται να έχει ιδιαίτερα προβλήματα σε αυτό το θέμα.

ΜΑΥΡ.: Όχι, γιατί περίπου κατά μέσο όρο το 60% των ψηφοφόρων της ΝΔ τάσσεται υπέρ των ιδιωτικοποιήσεων. Κατά μέσο όρο, ο οπαδός της ΝΔ θέλει πέντε στις οκτώ ιδιωτικοποιήσεις. Στο ΠΑΣΟΚ, το αντίστοιχο ποσοστό είναι περίπου 40%, ο ψηφοφόρος του ΠΑΣΟΚ θέλει, κατά μέσο όρο, τρεις ιδιωτικοποιήσεις. Βλέπουμε δηλαδή ότι και στους ψηφοφόρους του ΠΑΣΟΚ είναι ιδιαίτερα ισχυρή η βάση, η κοινωνική νομιμοποίηση των ιδιωτικοποιήσεων και αυτό κυρίως κατά την γνώμη μου, είναι το στρατηγικό πρόβλημα που έχει να επιλύσει σήμερα το ΠΑΣΟΚ. Ενώ η ΝΔ έχει μια πιο συμπαγή στάση για λόγους ιδεολογικούς, ιστορικούς, πολιτικούς, το ΠΑΣΟΚ διχάζεται αυτή τη στιγμή και το καινούργιο στοιχείο είναι ακριβώς αυτή η διαίρεση στο εσωτερικό της κοινωνικής του βάσης.

Το ασφαλιστικό

ΜΑΥΡ.: Το βαρόμετρο παρακολουθεί το ζήτημα του ασφαλιστικού και διερευνά τη στάση της κοινής γνώμης. Θέσαμε δύο κρίσιμες ερωτήσεις: α) κατά πόσο οι πολίτες είναι διατεθειμένοι να δεχθούν αύξηση των κρατήσεων, η διατύπωση της ερώτησης είναι: «για να λυθεί σήμερα το ασφαλιστικό μάλλον χρειάζεται να αυξηθούν οι ασφαλιστικές κρατήσεις των εργαζομένων ή μάλλον δεν χρειάζεται;», β) το δεύτερο αφορά την αύξηση του ορίου συνταξιοδότησης, «αν πιστεύετε δηλαδή ότι οι εργαζόμενοι μέχρι να πάρουν σύνταξη μάλλον χρειάζεται να δουλεύουν περισσότερα χρόνια ή μάλλον δεν χρειάζεται;». Αυτά είναι δύο κρίσιμα θέματα.

ΔΗΜ.: Αυτά τα θέματα ανάγονται στο ζήτημα το γενικότερο ασφαλιστικό πρόβλημα...

ΜΑΥΡ.: Ακριβώς.

ΔΗΜ.: ...δεν έχουν να κάνουν υποχρεωτικώς με τα ζητήματα που απασχολούν τους τραπεζοϋπαλλήλους

ΜΑΥΡ.: Αφορά το γενικότερο κοινωνικό ζήτημα της κοινωνικής ασφάλισης.

ΔΗΜ.: Και την προοπτική να ανοίξει το θέμα

ΜΑΥΡ.: Ακριβώς. Σε αυτά τα δυο θέματα, η κοινή γνώμη φαίνεται, ότι αυτή τη στιγμή, δεν είναι διατεθειμένη να δεχθεί καμία τροποποίηση. Δηλαδή το 80% θεωρεί ότι δεν χρειάζεται να αυξηθεί το όριο συνταξιοδότησης, μόνο 15% λέει ότι χρειάζεται, και επίσης η πλειοψηφία πιστεύει ότι δεν χρειάζεται να αυξηθούν οι ασφαλιστικές κρατήσεις των εργαζομένων, το 67%, (7 στους 10) τοποθετούνται αρνητικά απέναντι σε αυτό το θέμα και μόνον οι 2 στους 10, το 19%, πιστεύει ότι για να λυθεί το ασφαλιστικό χρειάζεται να αυξηθούν οι κρατήσεις. Επομένως, έχουμε μια καθολικά στάση αρνητική της κοινής γνώμης απέναντι σε αυτά τα δυο ζητήματα.

Η δημοτικότητα των πολιτικών κομμάτων

ΔΗΜ.: Τι είναι αυτός ο δείκτης δημοτικότητας πολιτικών κομμάτων;

ΜΑΥΡ.: Νομίζω ότι είναι μια πολύ απλή και χρήσιμη ερώτηση, «τι γνώμη έχετε για το κάθε κόμμα ανεξάρτητα από τις κομματικές προτιμήσεις;». Με τον ίδιο τρόπο που αποτυπώνουμε την γνώμη των πολιτών για τους πολιτικούς, αποτυπώνουμε και τη γνώμη για τα κόμματα. Είναι ένας δείκτης που χρησιμοποιείται στο εξωτερικό, από εταιρείες δημοσκοπήσεων στις μεγάλες χώρες, π.χ. στη Γαλλία και στην Αγγλία, και τον καθιερώνουμε με το βαρόμετρο του ΣΚΑΐ και στην Ελλάδα. Είναι ένας δείκτης βαρομέτρου, που ακριβώς δείχνει την εικόνα του κάθε κόμματος, πως κυμαίνεται, και αποκτά αξία διαχρονικά. Σήμερα έχουμε μόνο μία μέτρηση, την σημερινή και μπορώ να δώσω τα στοιχεία που είναι σαφώς ενδιαφέροντα.

ΔΗΜ.: Αυτό σημαίνει ότι μπορεί εγώ να ψηφίζω ένα κόμμα, αλλά παρά ταύτα να βλέπω με συμπάθεια ένα άλλο, σημαίνει ότι ενδεχομένως αν μετατόπιζα την ψήφο μου, θα την πήγαινα προς τα εκεί;

ΜΑΥΡ.: Η γνώμη που έχω για ένα κόμμα δεν είναι ακριβώς το ίδιο πράγμα με τη συμπάθεια, ούτε ασφαλώς και με την πρόθεση ψήφου. Μπορεί να έχω θετική εικόνα για ένα κόμμα γιατί πήρε μια σωστή θέση σε ένα συγκεκριμένο θέμα, αλλά δε σημαίνει και ότι θα το ψηφίσω.

ΔΗΜ.: κάτι ανάλογο δηλαδή με αυτό που συμβαίνει και με την ^{Συμπάθεια} δημοφιλία των πολιτικών αρχηγών

ΜΑΥΡ.: Υπάρχει μια διαφορά. Όταν μιλάμε για τα πρόσωπα, την εικόνα ενός προσώπου πράγματι, εκεί, τα ποσοστά δημοτικότητας, καλής γνώμης μπορεί να αφορά συμπάθεια. Το ποσοστό καλής γνώμης για ένα κόμμα όμως είναι πιο «σκληρό» ποσοστό. Δηλαδή, όταν έχεις καλή γνώμη για το ΠΑΣΟΚ, είναι πολιτική τοποθέτηση, δεν είναι τόσο αυτονομημένη, όπως συμβαίνει όταν μιλάμε για τα πρόσωπα. Για αυτό, λοιπόν, πιστεύω ότι έχει μια σημασία αυτός ο δείκτης.

Αναλυτικότερα, η δημοτικότητα της ΝΔ είναι 49%. Αυτό σημαίνει ότι 49% των πολιτών έχουν θετική γνώμη και μάλλον θετική για τη ΝΔ, έναντι 41% που έχει αρνητική. Για τον ΣΥΝ, που είναι το δεύτερο πλέον δημοφιλές κόμμα, το 45% των ερωτηθέντων έχουν θετική γνώμη και 35% αρνητική. Για το ΠΑΣΟΚ, 36% έχει θετική γνώμη και 52% αρνητική, η απόλυτη πλειοψηφία, είναι πολύ μεγάλο το ποσοστό. Δηλαδή με άλλα λόγια αρνητική η εικόνα του ΠΑΣΟΚ στο εκλογικό σώμα σήμερα. Σχεδόν το ίδιο ποσοστό θετικής γνώμης με το ΠΑΣΟΚ έχει και το ΚΚΕ, 35%, με 47% όμως αρνητικές γνώμες, δηλαδή λιγότερες από ό,τι το ΠΑΣΟΚ, ενώ και το λιγότερο δημοφιλές κόμμα είναι ο ΛΑΟΣ, 21% θετική και 53% αρνητική, περίπου όσο και του ΠΑΣΟΚ.

ΔΗΜ.: Είναι εξαιρετικά αληθοφανή τα αποτελέσματα αυτά...

ΜΑΥΡ.: Δεν είναι αληθοφανή, είναι αληθή, το θέμα είναι τι μετράνε. Νομίζω ότι εννοείς ότι είναι λογικά.

ΔΗΜ.: Ακριβώς αυτό εννοώ

ΜΑΥΡ.: Το θέμα είναι πως τα ερμηνεύουμε, γιατί προφανώς σε αυτή την τοποθέτηση παίζουν ρόλο πάρα πολλοί παράγοντες, Πάντως, πιστεύουμε και ελπίζουμε ότι θα αποδειχθεί ένας δείκτης αξιόπιστος, που θα καταδεικνύει τις μεταβολές της πολιτικής συγκυρίας που παρατηρούμε.

Η άνοδος του ΣΥΝΑΣΠΙΣΜΟΥ

Ο ΣΥΝ βρίσκεται σε μια περίοδο ανόδου, ενίσχυσης, αυτό φάνηκε ήδη από την προηγούμενη μέτρηση και επαληθεύεται και σε αυτή. Νομίζω ότι η άνοδος του ΣΥΝ είναι το πιο εντυπωσιακό εύρημα αυτής της μέτρησης.

ΔΗΜ.: Η οποία κατά την άποψή σου σχετίζεται και με την αλλαγή της ηγεσίας στο κόμμα;

ΜΑΥΡ.: Το έχουμε ήδη επισημάνει, βλέποντας την άνοδο της δημοτικότητας του κυρίου Αλαβάνου, η διάδοχη ηγεσίας στον ΣΥΝ έχει παίξει ρόλο, αλλά δεν είναι μόνο αυτό.

ΔΗΜ.: Γιατί ήταν πολύ ψηλά και ο προηγούμενος πρόεδρος του ΣΥΝ

ΜΑΥΡ.: Ασφαλώς.

Πρόθεση ψήφου

Η εκτίμηση της VPRC για την πρόθεση ψήφου σήμερα, δίνει πρόθεση ψήφου στη ΝΔ 43,5%. Δηλαδή η δύναμη της ΝΔ εμφανίζεται σταθεροποιημένη. Με βάση την καθόλου πραγματική υπόθεση ότι είχαμε αύριο το πρωί εκλογές, αν και φυσικά δεν τίθεται τέτοιο θέμα, απλώς είναι η γνωστή αφαίρεση που κάνουν οι δημοσκοπήσεις και τα ΜΜΕ.

ΔΗΜ.: τόσο βρίσκαμε και την προηγούμενη η φορά...

ΜΑΥΡ.: Ακριβώς το ίδιο ποσοστό. Και 38% για το ΠΑΣΟΚ, υπάρχει μια πτώση της τάξης της μιας μονάδας, ήταν 39% στην μέτρηση του Μαΐου, στην μέτρηση του Ιουνίου είναι 38%, έχει πτωτική τάση το ΠΑΣΟΚ.

ΔΗΜ.: είχε μια ανοδική τάση μέχρι και την προηγούμενη μέτρηση...

ΜΑΥΡ.: Όχι, το ΠΑΣΟΚ είχε ανοδική τάση με αφορμή το συνέδριο του και μέχρι τον περασμένο Μάρτιο. Από το τελευταίο τρίμηνο, ή τετράμηνο στην ουσία, υπάρχει πτωτική πορεία του ΠΑΣΟΚ, υπάρχει μια τάση αποσυσπείρωσης, έφτασε στο ανώτατο...

ΔΗΜ.: Δηλαδή τον Μάρτιο που είχε βρεθεί η πρόθεση ψήφου;

ΜΑΥΡ.: Τον Μάρτιο ήταν στο 40%, στην ουσία είχε ξαναπιάσει τα ποσοστά των εκλογών του 2004. Από το συνέδριο και μετά υπάρχει μια σταδιακή και αυτή τη φορά πιο έντονη διαδικασία αποσυσπείρωσης του ΠΑΣΟΚ, που έχει να κάνει νομίζω με πάρα πολλά ζητήματα που θα τα πούμε και στη συνέχεια. Για το ΚΚΕ η τάση είναι σταθερή, 7% το δώσαμε τον προηγούμενο μήνα, 7% το δίνουμε και σήμερα. Ο ΣΥΝ έχει σημαντική άνοδο –ακριβώς επειδή είναι και μικρό κόμμα-, από το 4% στο 5%, είναι μεγάλη αύξηση και κυρίως είναι το μεγαλύτερο ποσοστό που βρήκαμε για τον ΣΥΝ μετά τις εκλογές του 2004, στην μετεκλογική περίοδο. Το ΛΑΟΣ έχει μια συγκυριακή κάμψη που δεν είμαστε σίγουροι τι σημαίνει, από το 3,5% της προηγούμενης φοράς στο 3%, που ενδεχομένως να είναι και απλώς τυχαία. Αυτή λοιπόν είναι η εικόνα.

Κωδικοποιώντας θα έλεγα ότι έχουμε σταθεροποιημένη την επιρροή της ΝΔ και του ΚΚΕ, έχουμε πτωτική τάση για το ΠΑΣΟΚ και για το ΛΑΟΣ και σημαντική άνοδο για τον ΣΥΝ και των λοιπών κομμάτων.

Νομίζω ότι η άνοδος του ΣΥΝ εξηγείται. Υπάρχουν δύο λόγοι που εγώ τουλάχιστον βρίσκω. Πρώτον, ο ένας λόγος είναι κοινωνιολογικός και αφορά την ενίσχυση του ΣΥΝ στα στρώματα του δημόσιου τομέα, στους μισθωτούς του δημοσίου τομέα. Το ποσοστό επιρροής του ΣΥΝ είναι διπλάσιο στον χώρο των μισθωτών του Δημοσίου Τομέα και η επιρροή του είναι μεγαλύτερη ενδεχομένως και από του ΚΚΕ., και ακριβώς εδώ ο ΣΥΝ εισπράττει τις διαρροές του ΠΑΣΟΚ λόγω της κρίσης του δημόσιου τομέα.

ΔΗΜ.: από το ΠΑΣΟΚ πηγαίνει στον ΣΥΝ

ΜΑΥΡ.: ...Ακριβώς. Επικεντρώνεται λόγω της προνομιακής σχέσης που έχει αυτό το κόμμα ο ΣΥΝ με τους μισθωτούς του δημόσιου τομέα, είναι ιδιαίτερα ισχυρός εκεί.

Ο δεύτερος λόγος είναι πολιτικός και αφορά την στάση του ΣΥΝ στο Ευρωσύνταγμα και εδώ πιστεύω ότι εισπράττει την δυσαρέσκεια από το ΠΑΣΟΚ που παρήγαγε η επίσημη θέση του κόμματος με υποστήριξη του γαλλικού «ναι». Και βεβαίως η δυσαρέσκεια από το ΠΑΣΟΚ κατευθύνεται και στον ΣΥΝ, άρα λοιπόν η άνοδος του ΣΥΝ, που είναι εντυπωσιακή, οφείλεται σε αυτούς τους δυο λόγους.

Γενικά για την έρευνα

«Η έρευνα αυτή αποτυπώνει πολύ καλά την συγκυρία πριν ακριβώς την κρίση που υπάρχει και την ένταση, την όξυνση της πολιτικής αντιπαράθεσης με αφορμή τις εξελίξεις στη Βουλή, είναι πολύ χρήσιμη και πολύ πρόσφατη».

Για τον καταλληλότερο πρωθυπουργό

«Εδώ η εικόνα παραμένει αμετάβλητη ανάμεσα στα δυο πρόσωπα. 47% επιλέγουν τον κύριο Καραμανλή, 22% τον κύριο Παπανδρέου. Σε σύγκριση με τον Μάιο υπάρχει μια πτώση 3 μονάδες για τον κύριο Καραμανλή και 4 για τον κύριο Παπανδρέου. Δηλαδή από το 50% στο 47% ο κύριος Καραμανλής και από το 26% στο 22% ο κύριος Παπανδρέου. Η διαφορά μεταξύ τους παραμένει φυσικά η ίδια, μεγάλη, ένα διπλάσιο ποσοστό επιλέγει τον κύριο Καραμανλή και νομίζω ότι έχει μια σημασία και ενόψει της αυριανής συζήτησης στη Βουλή, ακριβώς να αξιολογήσουμε την αντιπαράθεση που θα γίνει, όπως επίσης πιστεύω ότι έχει και μία σημασία και το θέμα της εικόνας της κυβέρνησης και της ευθύνης για την οικονομία».

ΔΗΜ.: Η μείωση της καταλληλότητας στην εικόνα ενός μελλοντικού «job» για τον κύριο Παπανδρέου-για να μιλήσω λίγο την δική του γλώσσα-ήταν μειωμένη από εκεί και πέρα και αυτό έχει επιπτώσεις και στο κόμμα του

ΜΑΥΡ.: Βεβαίως έχει και έτσι είναι πάντοτε. Για αυτό ακριβώς το λόγο χρησιμοποιούμε και όλους αυτούς τους δείκτες. Μετράμε τον συσχετισμό δυνάμεων και ως προς τα πρόσωπα και ως προς τα κόμματα και στην πρόθεση, σε πάρα πολλά επίπεδα, για να έχουμε ακριβώς μια ολοκληρωμένη εικόνα και βλέπουμε ακριβώς ότι υπάρχει σαφέστατη συσχέτιση των δυο αυτών παραμέτρων.

ΔΗΜ.: επιπλέον η απάντηση στο «κανένας από τους δυο», ανεβαίνει συνεχώς, έχουν φτάσει τώρα στο 22%.

ΜΑΥΡ.: Ναι, εντάξει, υπάρχει σαφώς μια μερίδα του εκλογικού σώματος, κυρίως της Αριστεράς που τοποθετείται αρνητικά.

ΔΗΜ.: Αυτό εξηγεί όμως και το ποσοστό του ΣΥΝ που βρήκαμε στην πρόθεση ψήφου, εν μέρει

Η ευθύνη για την οικονομία

ΜΑΥΡ.: Η σύγκριση του ΠΑΣΟΚ και της ΝΔ ως προς το θέμα της ευθύνης για την οικονομία, αποκτάει τεράστια πολιτική σημασία, είναι πολύ ενδιαφέρον νομίζω το εύρημα του βαρόμετρου. Η ερώτηση που βάλαμε είναι: «Ποια κυβέρνηση από τις δυο έχει μεγαλύτερες ευθύνες, η σημερινή κυβέρνηση της ΝΔ; ή μάλλον η προηγούμενη του ΠΑΣΟΚ;». Η απάντηση νομίζω είναι καταλυτική. Το 53% των ερωτηθέντων θεωρεί ότι ευθύνες έχει η προηγούμενη κυβέρνηση του ΠΑΣΟΚ. 11% θεωρεί ότι έχει μεγαλύτερες ευθύνες η σημερινή κυβέρνηση και 29% θεωρεί ότι έχουν και οι δυο ευθύνες. Αυτός ο συσχετισμός, σε συνδυασμό και με την εικόνα των δυο προσώπων Καραμανλή - Παπανδρέου, νομίζω ότι περιγράφει ακριβώς αρκετά καλά το πεδίο πάνω στο οποίο θα γίνει η αντιπαράθεση στη Βουλή. Το ερώτημα είναι κατά πόσο τελικά με αυτή την εικόνα μπορεί να ωφεληθεί από μια τέτοια αντιπαράθεση το ΠΑΣΟΚ, δεδομένου ότι οι πολίτες -και αυτό το είδαμε και στους Ολυμπιακούς Αγώνες- χρεώνουν στο ΠΑΣΟΚ, δικαίως ή αδικώς, δεν το αξιολογώ απλώς το περιγράψω, πραγματικά...με αυτή την εικόνα είναι ερώτημα αν μπορεί να θέτει τέτοια ζητήματα.

«Έχει τεράστια πολιτική σημασία η ευθύνη για την οικονομική πολιτική και την οικονομία. Έτσι και αλλιώς ξέρουμε ότι αυτό είναι το κύριο ζήτημα για τη χώρα, εκεί κρίνεται το παιχνίδι και νομίζω ότι για τα κόμματα και για τις προοπτικές των δυο μεγάλων κομμάτων, αυτό το θέμα της ευθύνης είναι βασικό. Δηλαδή δε νομίζω ότι έχει τόσο μεγάλη σημασία να διαπιστώνουμε απλά την δυσαρέσκεια του κόσμου, την απαξίωση της πολιτικής, αυτό είναι δεδομένο. Αυτό που έχει σημασία είναι νομίζω αν κάποιος χρεώνει και σε ποιον την ευθύνη για την οικονομία. Για αυτό ακριβώς θέτουμε και αυτήν την ερώτηση. Μας δίνει μια εικόνα πέρα από την δυσαρέσκεια, που συνιστά το γενικό κλίμα το οποίο ξέρουμε όλοι, το διαπιστώνουμε όλοι στις μετρήσεις κ.λπ. Από εκεί και πέρα όμως το σημαντικό είναι ποιός χρεώνεται αυτήν την κατάσταση. Αν την χρεώνεται η κυβέρνηση, οπότε σε αυτή την περίπτωση ενισχύεται η αντιπολίτευση και υπάρχει πράγματι θέμα κυβερνητικής αλλαγής, ή αν δεν την χρεώνεται η κυβέρνηση, που όπως φαίνεται είναι η σημερινή εικόνα, τότε η κυβέρνηση είναι στην ουσία χωρίς αντίπαλο».

ΔΗΜ.: Και πολλοί καταλόγισαν και μέσα από το ΠΑΣΟΚ στον κύριο Παπανδρέου πολιτικό λάθος χθες με τον χειρισμό στη Βουλή, διότι επέλεξε ένα πεδίο να αντιπαρατεθεί ...

ΜΑΥΡ.: Που δεν είναι προνομιακό για το ΠΑΣΟΚ. Και θα πρόσθετα και την σύγκριση των προσώπων. Δηλαδή όταν επιλέγεται μετωπική, προσωπική αντιπαράθεση, νομίζω ότι ο συσχετισμός, που αποτυπώνεται στις έρευνες, είναι κάτι που πρέπει να λαμβάνεται υπ' όψιν.

Για το Ευρωσύνταγμα

ΜΑΥΡ.: Δύο ερωτήματα αφορούν το ευρωσύνταγμα, αυτό το μεγάλο πολιτικό ζήτημα που άνοιξε με το γαλλικό δημοψήφισμα και ήταν η αφορμή να γίνει μια συζήτηση, ένας δημόσιος διάλογος και στην Ελλάδα, εμμέσως, γιατί στην ουσία αυτός ο διάλογος δεν έγινε όταν έπρεπε. Η πρώτη ερώτηση αφορά ακριβώς το θέμα αν «έπρεπε κατά την γνώμη σας να γίνει δημοψήφισμα και στην Ελλάδα ή δεν έπρεπε;». Την είχαμε βάλει αυτή την ερώτηση τον Μάρτιο, λίγο διαφορετικά γιατί τότε επρόκειτο να εγκριθεί το Ευρωσύνταγμα από τη Βουλή: «αν πρέπει να αποφασίσει η Βουλή, ή να γίνει δημοψήφισμα». Στην ουσία η πλειοψηφία των πολιτών και στην Ελλάδα ήθελε και θέλει να γίνει δημοψήφισμα. Το 67% πιστεύει ότι πρέπει να γίνει δημοψήφισμα, ενώ στην προηγούμενη μέτρηση είχαμε βρει περίπου 71%.

«Το κρίσιμο θέμα βέβαια είναι η καθεαυτό γνώμη για το Ευρωσύνταγμα, δηλαδή «αν γινόταν δημοψήφισμα τι θα ψηφίζατε;» Ενώ τον Μάρτιο είχαμε μια τοποθέτηση της τάξεως του 45% υπέρ του «ναι», τότε, και 18% «όχι», η σημερινή εικόνα είναι ακριβώς η αντίστροφη. Το 46% των πολιτών, υπό την επίδραση και την ζύμωση που αναπτύχθηκε, δηλαδή ο ένας στους δυο, αυτήν τη στιγμή στην Ελλάδα, λέει ότι θα ψήφισε «όχι» και μόνον το 31% ότι θα ψήφισε «ναι». Αυτό νομίζω ότι είναι πολύ σημαντική μεταβολή και δείχνει ακριβώς ότι, πλέον, πολύ βάσιμα, μπορεί να υποθέσει κανείς ότι ένα ενδεχόμενο δημοψήφισμα στην Ελλάδα θα ήταν εξαιρετικά αβέβαιο ως προς το αποτέλεσμά του, για να μην πω ότι με βάση αυτά τα δεδομένα είναι πολύ πιθανό να επικρατούσε το «όχι».

ΔΗΜ.: Τον Μάρτιο είχαμε ένα 37% που απαντούσε «δεν γνωρίζω», «δεν έχω αποφασίσει», ενώ τώρα αυτό το ποσοστό έχει γίνει 23%.

ΜΑΥΡ.: Δηλαδή περίπου αυτό το 15% του εκλογικού σώματος που ενδεχομένως ασχολήθηκε με το θέμα, άκουσε, είδε, διάβασε και στην ουσία απέκτησε μια γνώμη φαίνεται πως όλη αυτή η διεργασία ενίσχυσε το «όχι».

Ευρωπαϊκή Ένωση και Ευρώ

Για να διερευνήσουμε τις τάσεις της κοινής γνώμης απέναντι στο ευρωπαϊκό γίγνεσθαι, απέναντι στην Ευρώπη, χρησιμοποιούμε μία ερώτηση για δύο αξίες, την Ευρωπαϊκή Ένωση και το Ευρώ. Η διατύπωση της ερώτησης έχει ως εξής: «υπάρχουν μερικές λέξεις ή φράσεις που ακούγονται συχνά στην καθημερινή μας ζωή, σας προκαλεί θετική, αρνητική ή καμία εντύπωση η λέξη Ευρωπαϊκή Ένωση και ευρώ; Απέναντι στην Ευρωπαϊκή Ένωση η εικόνα παραμένει θετική, το 54% δηλαδή απαντάει ότι «έχω θετική εντύπωση για την Ε.Ε.». Αυτό το ποσοστό όμως είναι από τα χαμηλότερα που έχουμε βρει τα τελευταία χρόνια.

ΔΗΜ.: βεβαίως, θυμόμαστε 80...

ΜΑΥΡ.: ή και αν όχι 80, αρχές του 2004, τον Ιανουάριο του 2004, το αντίστοιχο πόσο ήταν 74%. Άρα παρατηρούμε ότι περνάμε μια περίοδο «ισχνών αγελάδων» θα έλεγα απέναντι στην Ευρωπαϊκή Ενοποίηση. Δεν ξέρω αν είναι ευρωσκεπτικισμός, ή αν είναι αμφιβολία, πάντως σίγουρα δεν είναι περίοδος άκρατης φιλοευρωπαϊκής αισιοδοξίας...

ΔΗΜ.: Θέματα όπως αυτά του βασικού μετόχου και της στάσης που τήρησαν οι Βρυξέλλες, ανάμιξη στα εσωτερικά μας και μάλιστα αμφισβήτησης συνταγματικής επιταγής, θεωρώ προσωπικός ότι έχουν βλάψει πάρα πολύ την εικόνα της Ε.Ε.

ΜΑΥΡ.: Έχει επηρεάσει σαφώς.

ΔΗΜ.: Και βέβαια είναι και ο γενικότερος προβληματισμός που αναπτύσσεται σε ολόκληρη στην Ευρώπη

ΜΑΥΡ.: Είναι πολλαπλοί οι λόγοι και πιστεύω ότι εξηγείται και από το επόμενο εύρημα που αφορά την στάση απέναντι στο Ευρώ το 69%, δηλαδή 7 στους 10 Έλληνες σήμερα έχουν αρνητική εικόνα για το ευρώ. Αυτό είναι καινούργιο στοιχείο, είναι εικόνα εντελώς διαφορετική από αυτή που είχαμε πριν από τέσσερα χρόνια.